# WOORDELIJK VERSLAG

van de vergadering van de raad
van de gemeente Westland,
gehouden op 8 juni 2021

# WOORDELIJK VERSLAG

**van de openbare vergadering van de gemeenteraad, gehouden op 8 juni 2021, 's avonds om 19.00 uur in de raadzaal van de gemeente Westland, locatie Verdilaan 7 te Naaldwijk.**

**Aanwezig**

| | | |
|---|---|---|
| Voorzitter | : | B.R. Arends |
| Raadsgriffier | : | A.P.M.A.F. Bergmans. |
| Leden | : | A.J. van den Berg, A. de Bloeme, L.G. Boekestijn, J. Bogaard, A. Bongaards, P.D. van der Doorn, P.J.L.J. Duijsens, J.J. Eeltink, A.N. van der Eijk-Groeneveld, N.J.M. de Gier, R. van der Giessen, A. van Harmelen, C.D.M. Heijl, B.M. Hofland, P.N. Hoogerbrugge, C. Huisman, P.D. Immerzeel, J. de Jong, R.K. Keizer, G.W.C. van der Knaap, D. van Koppen, R.G.A. Lelieveld, C. van der Mark, A.P. van der Meer, J.J. van Rossum, P. Scheffers-van der Lely, U.M. Spaans, C.Y. van Staalduinen, M.D. van der Stelt, M.W.M. Stokkers, J.G.M. Suijker-van Wingerden, R.C.H. Valstar, J. van Veen, J. Vermeer-de Smit, P. Voskamp, S.J.N. Zuyderwijk en M.H.P.M. Zuidgeest. |
| Wethouders | : | A. Abee, J.A. Gardien-Reinders, L.K. Snijders, B.P.M. van der Stee, P. Varekamp en P.A. Vreugdenhil. |
| Afwezig | : | M.A.J. Leerdam en J.G.M. Witkamp. |

## 1. OPENING EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Goedenavond, dames en heren. Ik open de vergadering. Iedereen van harte welkom, mensen hier, mensen thuis en mensen via het internet. We hebben vanavond een extra raadsvergadering op verzoek van de fracties van Westland Verstandig, GemeenteBelang Westland en GroenLinks. Er is bericht van verhindering van de heren Leerdam en Witkamp. En mevrouw Van der Eijk is iets later.

## 2. VASTSTELLING VAN DE AGENDA

De voorzitter: Ik stel u voor om de indieners van het initiatiefvoorstel drie minuten te geven voor de inleiding van het voorstel, buiten de spreektijden om. Dat is ook in andere situaties het geval geweest. Ik stel voor dat we dat hier ook doen. En het is u bekend dat dit een onderwerp betreft, een initiatiefvoorstel om een onderzoekscommissie in te stellen door en uit de raad. Dat betekent dat het een debat is tussen de raadsleden. Er is in dit debat geen rol weggelegd voor het college. Ze zitten er wel, maar ze hebben geen actieve deelname aan het debat.

## 3. SPREEKRECHT VOOR BURGERS

De voorzitter: Er zijn geen aanmeldingen.

## BERAADSLAGING OVER (BESPREEKSTUKKEN)

## 4. INITIATIEFVOORSTEL WESTLAND VERSTANDIG-GEMEENTEBELANG WESTLAND-GROENLINKS INZAKE INSTELLEN ONDERZOEKSCOMISSIE AANBESTEDING AFVALINZAMELING

De voorzitter: Ik stel voor het woord te geven aan de heer Duijsens als indiener van het voorstel.

De heer Duijsens: Even een vraagje. Heb ik nou drie maal drie of drie minuten?

De voorzitter: Drie minuten.

De heer Duijsens: Niet alleen in de voorfase worden we beknot, maar nu ook weer. Maar goed. Daar leer je mee leven.
In de raadsinformatiebrief van 11 november 2020 maakt het college voor het eerst bekend dat de kosten van afvalinzameling explosief en onverwachts gestegen zijn. Uit de brief kon worden opgemaakt dat de totale kosten van afval vanaf de begroting 2018 tot de nieuwe raming in 2021 zijn toegenomen met ruim € 6.000.000,00. Er zijn ook andere bedragen genoemd die nog veel hoger zijn. Dat betekent in ieder geval voor meerpersoonshuishoudens een stijging van € 280,00 naar € 364,00. Het college heeft geen enkel inzicht wat daar eigenlijk de oorzaken van zijn dan alleen maar kostenverhoging.
Wat is nu de reden van vanavond? Dat is dat wij een onderzoek door de raad willen laten doen, omdat globaal onderzoek, zonder alle documenten te hebben – daar kom ik zo meteen op terug - van onze fractie uitwees dat de aanbesteding in 2018, 2019 van inzameling van afval, de verdere contractuele uitwerking met HVC wat betreft de afvalverwerking en het transport, het contract met HVC over de inzameling van papier in 2019 zacht gezegd verlopen is op een wijze die mogelijk debet is geweest aan de explosiever onverwachte kostenstijging. Wil de raad goed kunnen controleren, dan moet nagegaan kunnen worden hoe het college in die jaren gehandeld heeft met betrekking tot het sluiten van contracten met derden, het verlengen van voor de gemeente toch financieel bezwaarlijke contracten en het beëindigen van bestaande relaties. We hebben adviezen gezien van onder meer Haskoning en United Quality, die gingen over papier, die het college links liet liggen om uiteindelijk met HVC op hele slechte wijze en veel duurder te contracteren dan op dat moment met de bestaande contractant het geval was.
Waarschijnlijk heeft het college gedacht: goed fout en hopen dat er niemand achter komt. De Bono-methode, las ik van het weekend in de krant. Dus als je iets wilt verhullen, dan moet je er vooral heel weinig over zeggen en ook weinig over kwijt willen. Alles doen om een raadsonderzoek naar de reden van de onverwachte stijging afvalstoffenheffing 2019 en 2020, het niet voorziene gat van ruim € 6.000.000,00, tegen te werken. Eerdere reacties van het college: wethouder Snijders moest toegeven dat zijn afdeling in 2019 en 2020 niet in control was. Hij bood tot drie keer toe excuses aan. En dat ook alles was geen leuke boodschap om hier te brengen. Ook wethouder Van der Stee moest toegeven dat pas 2020 na onderzoek uitwees dat de cijfers en ontwikkeling in afval 2019 allemaal anders waren dan men ons had voorgespiegeld. In september 2018 was echter al duidelijk dat het fors duurder zou gaan worden. Ook in de Begroting 2019-2020 zijn die hogere kosten niet meegenomen, omdat ze niet bekend waren. Waren ze niet bekend? Dat vraag ik me af als je ziet en hoort wat er toen wel in 2018 het geval was. Ik kom daarop terug. Dat moet uitgezocht worden. En die raadscommissie kan dat keurig doen. Zie ook de correspondentie en handelwijze van het college vanaf september 2018.

De voorzitter: Uw drie minuten zijn voorbij.

De heer Duijsens: Ik ga door in mijn eigen tijd.

De voorzitter: Nee nee nee.

De heer Duijsens: Ach, kom op!

De voorzitter: Kom op, zo gaat het niet. U heeft de kans om een inleiding te doen op het voorstel. En vervolgens mag u het voorstel gaan verdedigen en toelichten. Dat is zoals het behoort. Dat hebben we ook afgesproken bij het vaststellen van de agenda. Zo werkt het. Dus u bent klaar met uw inleiding?

De heer Duijsens: Burgemeester. Dit kan toch niet?

De voorzitter: De vaststelling van de agenda is geweest. Daar heb ik dat aangegeven. Niemand is daartegen geweest, dus dit is het verhaal. U kunt nu overgaan tot uw eerste termijn.

De heer Duijsens: Dan ga ik verder met mijn eerste termijn. Wat bent u toch bekrompen en wat bent u bij dit soort onderwerpen een vreemde voorzitter. Laat ik het zacht uitdrukken.

De voorzitter: Gaat u nou maar gewoon uw gang, mijnheer Duijsens. Gaat u verder met uw verhaal.

De heer Duijsens: Ik ga gewoon verder met mijn verhaal. Goed, prima.
De aanbesteding. Dames en heren. Hoe is het gegaan? Het college heeft een aanbesteding georganiseerd door een programma van eisen te formuleren. En op dat programma van eisen kwam een aantal inschrijvers binnen. Je verwacht dat dat bij een aanbesteding gebeurt. Het college heeft de raad echter niet juist geïnformeerd hoe dat tijdens die aanbesteding is gegaan. Er is een aantal inschrijvers gekomen. Naast Renewi, de bestaande inschrijver op dat moment. En we kregen meldingen van ambtenaren, ex-ambtenaren en zelfs derden uit betrokken bedrijven over hoe die inschrijving verlopen is. We lazen een deel van de stukken en kregen ook andere stukken van anderen aangereikt. Alarmerend was dat iedereen wilde aangeven dat de wijze van handelen van het college bij de aanbesteding – en dan hebben we het over het afval in 2018 - onbegrijpelijk en ook schadelijk was voor de gemeente. Voorts heeft het college interne en externe adviezen naast zich neergelegd met rampzalige financiële gevolgen. Vaak lijkt het dat het college bewust of onbewust – zacht uitgedrukt – onhandig heeft gemanoeuvreerd met afspraken met Renewi, HVC als papierinzamelaar en HVC als afvalverwerker. Onze inwoners werden in 2021 geconfronteerd met een enorme verhoging van de lasten. In 2019 en 2020 had de gemeente tekorten, omdat de kosten niet konden worden doorberekend, omdat het college gewoon niet in control was. Dat is ook toegegeven.
Westland Verstandig heeft dat uitgezocht, omdat alles toch duidelijk zou moeten worden. Dit ook omdat ook uit eerdere ingeziene stukken en ook van derden ontvangen stukken een voorzichtige bevestiging van hetgeen gezegd is kan worden gelezen. Vandaar dat de raad uit een zijn benoemde commissie nu onderzoek zou moeten doen naar alle stukken en alle betrokkenen zou moeten kunnen horen. Zo nodig anoniem of besloten, als men dat zou wensen. In ieder geval degenen die gehoord worden. Alleen dan kan hetgeen gebeurd is in 2018 en 2019 achterhaald worden. De raad, zoals coalitie als oppositie, heeft de plicht om het college te controleren. En zeker als er zeker anders lopen dan aangegeven. Onze inwoners en ondernemers zijn direct de dupe. Zij moeten de rekening van dit alles betalen. Onze inwoners hebben er dus recht op in dezen de onderste steen boven te krijgen. Excuses, erkenning van het college van het niet in control zijn of aangeven dat de kosten hoger zouden zijn is niet voldoende om dit voorbij te laten gaan.
Westland Verstandig wil niet vooruitlopen op de resultaten van het onderzoek. Daarom is het immers een onderzoek. We dienen af te wachten.
Voor dit debat vroegen de drie partijen het college de gehele dossiers aan de raad beschikbaar te stellen. In 2020 zijn stukken ingezien, maar toen werd vastgesteld dat het dossier niet compleet was. Inzien onder strakke condities, onder het wakend oog van twee

ambtenaren, van een vrij ingewikkeld dossier gedurende vooraf vastgestelde tijden is onwerkbaar en stelt de raad niet in staat zijn controlewerk deugdelijk te doen. Vandaar ons verzoek om de stukken te krijgen, zo nodig op iBabs.
Omdat het blijkbaar intern heel lastig is om een dossier samen te stellen kreeg ik ondanks diverse verzoeken pas op dinsdag 1 juni te horen dat het college op 31 mei het dossier had vastgesteld en het dossier ter inzage lag. Vreemd, de lange duur. Dossiers moeten toch zo getoond kunnen worden? En dat het college besluit wat wel en niet ter inzage gegeven wordt. Vreemd ook dat vervolgens na enige correspondentie de gemeentesecretaris namens het college op vrijdagavond 4 juni aan mij berichtte dat alle stukken geheim zijn en dat het college niet in staat was geweest een geheimhoudingsbesluit te nemen. Wel kon diezelfde gemeentesecretaris namens het college een mail met een uitgave van de gewenste openheid aan de fracties toezenden, dat ze geen stukken meer kregen en dus ook eigenlijk geen inzage mogelijk was. Daarmee enige controle van de raad onmogelijk makend. Voorts gaf de gemeentesecretaris aan dat citeren uit de stukken wel een strafrechtelijk staartje zou kunnen krijgen. Raadsleden die bij uitvoering van hun normale controlewerk worden bedreigd met aangifte van het OM. Gekker moet het niet worden.
Het is absurd alle stukken van afval als aanbestedingsstukken te zien. In de mail van 20 mei vroegen we om veel andere zaken. Ook het seniorenconvent heeft uiteindelijk niet tot een oplossing geleid. En dus moeten we het vanavond doen zonder dat we stukken hebben. En dat is een hiaat, maar daarom ook die raadscommissievergadering, die wel over die stukken zal moeten kunnen gaan beschikken.
We hebben een overzicht gemaakt van de feiten. Het zijn puzzelstukjes. Deels gevoed door de stukken die we hebben. Niet van het college gekregen, maar van derden. Intern en ook extern. Van derden die er destijds bij betrokken zijn geweest. De volgende compositie kan daarvan worden gemaakt.
2018. Europese aanbesteding. Het college heeft het programma van eisen opgesteld, maar dat was niet correct en te veel toegeschreven naar Renewi, de tot 2019 bestaande contractpartij. Intern hebben meerdere ambtenaren dat in 2018 geconstateerd en het college gewezen op de manco's. Die adviezen werden gepasseerd. Andere inschrijvers dan Renewi stelden terecht onder meer aan de orde dat de kosten van transport naar Dordrecht, Alkmaar en HVC en de overslag bij Renewi in Wateringen ten onrechte voor hun rekening zouden komen. In Westland heeft namelijk alleen Renewi een vergunning voor zoveel tonnages opslag of overslag in Wateringen. Westland weigerde echter het programma van eisen aan te passen en toen ook hebben interne ambtenaren gewaarschuwd: pas op, die twee inschrijvers zullen afhaken. En wat doen die twee inschrijvers? Die haken af. Uiteindelijk blijft alleen Renewi over en die weet dat ze de enige is. U begrijpt dat dit tot een immens hogere aanbieding heeft geleid. Dat zag ook het college en die zei tegen Renewi dat de aanbieding te hoog is. Die ging van € 30,00 naar € 65,00. Het college ging daar niet mee akkoord beëindigde de inschrijving en ging onderhands met Renewi verder praten. Hetgeen geschiedde. Intern en ook extern is gezegd dat dat niet kan en dat geen eerlijk spel is. Maar het vervolg was dat Renewi in een zetel naar het nieuwe contract werd geleid. Nogmaals, intern is daarvoor heel veel gewaarschuwd. Als raad zouden wij die mensen die toen gewaarschuwd hebben kunnen horen. Dat zijn ambtenaren, ex-ambtenaren en mensen van buiten. We zouden de afhakende inschrijvers willen horen. Waarom zijn die afgehaakt? Waarom is het toen in juni 2018 gelopen zoals het gelopen is? Uiteindelijk moest men alleen met Renewi verder gaan. Het contract eindigde op 2 januari 2019. Het was inmiddels oktober, november en Renewi zei niet verder te gaan en op 1 januari te stoppen. Vervolgens is een noodoplossing gecreëerd. Er werd voor vier weken een contract voor 2019 aangegaan. Dat is een heel vreemd en gek contract met ook ongunstige voorwaarden. Groot is dan de verbazing dat vervolgens in januari met Renewi gesprekken gevoerd worden, waarbij Renewi nog allerlei voordelen krijgt boven het programma van eisen. 2% rente wordt naar 10% rente verhoogd. Die aparte op- en overslag wordt wel apart in bedragen geregeld, waar dat in het programma van eisen niet het geval was. En vervolgens wordt met Renewi begin februari een

driejarig contract gesloten onder dezelfde condities die ook voor het tijdelijke contract golden. Je zou denken dat dat erg is, het college staat met de rug tegen de muur. Drie dagen later verlengt het college het contract onverplicht met nog een keer drie jaar. Er staat een optie in, die kon worden afgeroepen ergens in dit jaar. Het college zei het toch goed te vinden dat het slechte contract met Renewi nog een keer drie jaar doorgaat, omdat Renewi had aangegeven leasecontracten te kunnen sluiten, wat zesjarig goedkoper is dan voor dan drie jaar. Daarmee is de gemeente zwaar benadeeld.
Dan het tweede punt dat een feit is, het transport van Wateringen naar Dordrecht en Alkmaar, want daar zit verwerker HVC. Dat zat bij Renewi in het contract. Een paar maanden later komt HVC, die zegt dat dat haar is beloofd en zij dat wil doen. € 300.000,00, de eerste maanden. Dat zijn vrij grote bedragen die de gemeente moet betalen. En vervolgens gaat Renewi dat inleveren. Dat hebben we ook van anderen weer gehoord die daar iets van af weten. En Renewi mag hetzelfde bedrag bij de gemeente in rekening brengen. En HVC brengt extra in rekening aan de gemeente. De eerste maanden van 2019 was dat ongeveer € 300.000,00. HVC rekent dus grote bedragen en daar kom ik zo meteen nog wel even op.
Dan het papier. Peute deed het oud papier. Peute betaalde jaarlijks aan de gemeente daarvoor € 115.000,00 en ook de verenigingen voor het vrijwilligerswerk. Peute deed dat rechtstreeks uit de opbrengst van het papier. Alleen lieten die vrijwilligers het soms afweten. Vervolgens heeft Peute met de gemeente afgesproken dat zij betaalde mensen mag inhuren als vrijwilligers het laten afweten en de kosten daarvan door de gemeente worden betaald. Peute zei dat de vrijwilligers hun langste tijd hebben gehad en daar eigenlijk vanaf te willen. Zij vroeg de gemeente haar daarbij te helpen. Dat deed de gemeente niet en die reageerde niet. Die stukken heb ik wel een keer in dit huis gezien. Vervolgens heeft Peute gezegd het ook niet meer te weten. Vervolgens won het college terecht twee adviezen van Haskoning en United Quality. Zij zeiden dat papier een niche markt is die je moet aanbesteden. Er zijn namelijk zat bedrijven die dat willen doen. En wat doet het college in dezelfde week dat dat advies uitkomt? Het besteedt het papier onderhands uit aan HVC. In HVC hebben we geloof ik 3% aandelen, dus dat mag. Juridisch is dat absoluut waterdicht. En vervolgens wordt het aan HVC voor € 600.000,00 gegund, terwijl het eerst € 200.000,00 opbracht. As je zo met de belangen van mensen omgaat.... Het wordt nog spannender. HVC zei aanvankelijk met vrijwilligers te gaan werken en heeft daartoe ook een contract getekend. In dezelfde maand dat HVC het contract gesloten heeft, deelt zij aan de gemeente mee dat het met de vrijwilligers niet lukt. En wat zegt het college? Dat zegt: oké, dan zonder vrijwilligers. Dit klopt niet, er moet grondig uitgezocht worden hoe het is gegaan en wat hier nou precies aan de hand is. Qua afval en papier heeft het college de inwoners en ondernemers benadeeld. Zij moeten het allemaal betalen.
Dan HVC als afvalverwerker. Volstrekt onduidelijk is de tariefstructuur met vervoer, nascheiden en verwerken van afval. Uit de stukken die we ooit ingezien hebben kun je dat niet afleiden. Er worden gewoon rekeningen gestuurd en die zijn nauwelijks of niet gespecificeerd. Contracten zijn volstrekt onduidelijk. Wat er tussen de gemeente en HVC precies aan de hand is weet ik niet en kan ik ook niet aangeven.
De raad wordt, zoals het nu ligt, niet in staat gesteld te controleren. En dat klopt natuurlijk niet. Als partijen vanavond volhouden dat zij genoeg weten en geen informatie nodig hebben, zoals het CDA van de week tijdens het seniorenconvent aangaf, dan daag ik hen uit te reageren op de feiten en aan te geven dat het of hen niets interesseert of het allemaal best te vinden. Als je het laatste vindt, dan heb je zo'n raadsonderzoek niet nodig. Vind je het allemaal prima en denk je waarom we hier zitten... Iemand zei vanavond: waarom worden we vanavond van de straat gehouden? Als je zo als raadslid je taak opvat, dan ben je slachtrijp. Dan doe je het misschien voor je zelf perfect. Iedere maand krijg je dan keurig dat bedrag op je rekening gestort. Waarvoor je er zit doe je dan natuurlijk niet goed. Wij zitten om te controleren op de dingen die niet in de haak zijn. Dan is een raadsonderzoek nodig, zeker als het college de stukken niet wil geven en het daarmee terughoudend is. Ik heb nimmer de inschrijvingen gezien, ook niet van de anderen. Ook niet van Renewi. We doen onszelf heel

veel werk aan om dat soort onderzoeken te gaan doen. We kunnen beter onze tijd besteden om buiten dit gebouw kiezers proberen te hengelen. Dat geef ik ook grif toe. Ik vind dat dit moet, ik vind dat dit onze taak is. Als we zoiets constateren, moeten we erachteraan gaan. We moeten dit dan tot op de bodem uitzoeken. Misschien ten onrechte. Dat hoop ik voor het college. Maar wellicht ook niet. We kunnen eruit leren voor de toekomst. We kunnen zien hoe nou die contracten tot stand komen. Dat heeft trouwens niks met risicomanagement van de RKC te maken. Dit is gewoon de wijze van handelen die blijkbaar bij dit college, bij deze gemeente, zo gebruikelijk is dat zelfs het college niet eens wil weten hoe het precies zit.
Ik zou jullie willen vragen voor het voorstel te stemmen, zodat we op dat punt het nodige kunnen gaan doen.

De voorzitter: Dank u wel. Hebben GBW en GroenLinks nog behoefte om dit betoog aan te vullen?

De heer Van den Berg: Voorzitter. Niet zozeer aanvullen, als wel een eigen geluid te laten horen waarom we het nodig vinden dat er een onderzoekscommissie komt. De kosten voor afvalinzameling in Westland zijn vanaf eind 2018 tot nu, 2021, de periode waarvoor het huidige college de volle verantwoordelijkheid draagt, gestegen van € 8.000.000,00 tot € 12.200.000,00, begroot voor 2021. Een stijging van ruim 55%. Westland staat hiermee stijf bovenaan de lijstjes. Zij moet alleen Apeldoorn voor laten gaan. De rekening voor deze exorbitante kostenstijging is door het college bij de inwoners van Westland neergelegd. Die betalen door het doen en laten nu € 75,00 per jaar meer voor het inzamelen van hun afval. En dan hebben we het nog niet eens over het feit dat het huidige college de service en dienstverlening rond afvalinzameling aan de inwoners wil gaan verminderen.
Voor de fractie van GemeenteBelang Westland is er tot nu toe geen enkele plausibele verklaring gegeven waarom de kosten voor afvalinzameling in Westland zoveel meer zijn gestegen dan bij alle andere gemeenten in Nederland, op een na dus. In dat perspectief zijn we een van de initiatiefnemers van het interpellatiedebat dat de gemeenteraad op 8 oktober met uw college over het afval heeft gevoerd. Dat debat heeft ons jammer genoeg geen duidelijkheid geboden over de oorzaken van de kostenstijging. Te veel twijfels en te veel onzekerheid zijn blijven bestaan met de informatie en de argumenten die door het college zijn gegeven. Wel is in het debat duidelijk geworden dat het college bij het sluiten van de nieuwe overeenkomst in 2019 – om het in de woorden van wethouder Snijders uit te drukken - niet in control is geweest en hiervan stevig baalt. Ook is na het debat blijven hangen dat uw college telkens verrast werd door de ontwikkelingen in het dossier, waardoor zij ook steeds achter de feiten aan heeft gelopen.
Dat in het afvaldossier door het college fouten zijn gemaakt is het vergeven. En het gaat ons erom dat van de fouten is geleerd. En vooral gaat het erom dat maatregelen zijn en worden getroffen om te voorkomen dat fouten als in het afvaldossier gemaakt niet gemaakt blijven worden. Bij de afronding van het interpellatiedebat zijn daarover in ieder geval bij onze fractie dus te veel twijfels blijven bestaan. Daarom ook is GBW een van de initiatiefnemers achter het voorstel tot het instellen van een onderzoekcommissie. Door het instellen van een onderzoekscommissie neemt de raad zijn verantwoordelijkheid voor zowel zijn controlerende taak als voor zijn taak de belangen van de inwoners van het Westland het beste te behartigen. Want zoals gezegd, de inwoners van Westland betalen de rekening voor een opeenstapeling van fouten gemaakt door het college. De inwoners moeten er daarom volledig op kunnen vertrouwen dat de gemeenteraad zich inspant om het lek te repareren en voorkomt dat knoepers van fouten als in het afvaldossier nog eens worden gemaakt.
Door een gedegen onderzoek naar waar de fouten zijn gemaakt, waar het lek in de werkwijze, de procedure, het besluitvormingsproces. Dan zijn adequate maatregelen te treffen om te voorkomen dat in ieder geval die fouten niet nog eens worden gemaakt.
En mijnheer de voorzitter. U dacht vanavond een rustige avond te hebben als college. Maar ik zou u toch wat vragen willen voorleggen.

De voorzitter: Mijnheer Van den Berg. Dat is niet aan de orde bij dit voorstel. Dus u moet zich richten op het debat. Het gaat om het instellen van een onderzoekscommissie. En daar is het college geen onderdeel van. U kunt vragen stellen aan het college. Ze zullen niet worden beantwoord.

De heer Van den Berg: In het reglement van orde is volgens mij begrepen dat van het college verwacht mag worden dat er een advies komt op een initiatiefvoorstel.

De voorzitter: Dat is ook gegeven. En daar is door het college aangegeven dat het geen rol ziet vanuit zijn kant bij dit initiatiefvoorstel.

De heer Van den Berg: Mis ik dat op iBabs, mijnheer de voorzitter?

De voorzitter: Dat zou kunnen. Maar het is ook alweer een tijdje geleden dat dat door de commissie is besproken. Gaat u verder, mijnheer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Ik ga verder. Mijnheer de voorzitter. Wij vinden het ontzettend treurig dat het college het besluitvormingsproces van de raad over dit initiatiefvoorstel zo frustreert. Om te beginnen heeft het college zelfs niet eens de moeite genomen om zijn zienswijze en zijn advies op het initiatiefvoorstel te geven. En als wij vragen om alle documenten in het afvaldossier beschikbaar te stellen, dan stelt het college zich heel erg formeel op en kan dat alleen door een terinzagelegging op de griffie. En ook zijn plots nog eens alle stukken geheim verklaard. Of uw college daar het gelijk bestuurlijk of staatsrechtelijk aan zijn zijde heeft is voor ons niet eens zo relevant. Dit incident over de informatievoorziening aan de raad staat voor ons niet op zich. Het wordt chronisch. In ieder geval stoort het ons mateloos dat het college op uiteenlopende manieren stelselmatig zaagt aan de poten van de informatiepositie van de raad. Verzoeken tot ambtelijke ondersteuning worden niet of pas na lang aandringen beantwoord. Het zelfde laken een pak met beantwoording van artikel 42-vragen.

De voorzitter: Ik wil u verzoeken, mijnheer Van den Berg, om zich te beperken tot het onderwerp.

De heer Van den Berg: Dan moet ik gaan improviseren.

De voorzitter: Dat kan.

De heer Van den Berg: De strekking van deze passage was dat wij vinden dat u zaagt aan de poten van de informatievoorziening van de gemeenteraad.
Ik rond af. Door de weigering van het college om de documenten in het afvaldossier op een ordentelijke wijze aan de gemeenteraad beschikbaar te stellen maakt u het ons onmogelijk een debat te voeren over de noodzaak en het nut van het instellen van een onderzoekscommissie aanbesteding afvalinzameling. Dat valt ons heel erg vies tegen. Vooral van een college dat bij zijn start zo hoog opgaf van een nieuwe transparante bestuursstijl. Het college zou er daarom goed aan doen het eerste gebod, of noem het een opdracht van het eigen Westlandakkoord, er nog eens op na te lezen. Het gaat niet om mooie woorden, maar vooral gaat het om de juiste houding en gedrag om het daadwerkelijk handelen zoals het hoort.

De heer Spaans: Voorzitter. Mijn laatste woorden bij het interpellatiedebat waren ‘dit klopt gewoon niet’. En mijn eerste woorden nu zijn: en daarom zou ik op correcte wijze mijn controlerende rol als raadslid willen vervullen. Want als ik vind dat het niet klopt, heb ik daar

het recht toe. Alleen wordt dat recht mij ontnomen, gefrustreerd en tegengewerkt door stukken waarvan iedereen in dit gremium weet dat ze bestaan. Alleen mogen we ze inzien, maar zijn ze geheim verklaard, dus kan ik er niets mee doen. En dat soort barbatrucs maakt dat ieder debat dat we vanavond hierover met elkaar voeren een fake debat is. Want iedereen weet dat er veel meer is, alleen mag het van de overkant niet besproken worden. En ik weiger op zo'n manier een debat te voeren. Want daarmee word ik namelijk een soort bijrolletje gegund in het grote toneelstuk van het college. Namelijk: hoe houden wij dit onder de pet. En als ik niet mijn controlerende rol kan vervullen ga ik ook niet meewerken aan uw toneelstukje, uw vuige toneelstukje. Tot zover ter inleiding en vermaak.

De voorzitter: Willen verder alle fracties het woord voeren? Dan begin ik bij het CDA.

Mevrouw Vermeer-de Smit: Dank u wel, voorzitter. Vanavond zijn we als raad bijeen om te spreken over een initiatiefvoorstel, waarin drie partijen van deze raad vragen om het instellen van een onderzoekscommissie over de gang van zaken over het nieuwe afvalbeleid in onze gemeente. Een brede raadswerkgroep heeft sinds 2017 meegedacht over een nieuwe manier van inzamelen van afval. In februari 2018 is er een presentatie geweest aan de raadswerkgroep beheerskaders en naar aanleiding van deze presentatie is besloten om een nieuwe wijze van afvalinzameling in te voeren. En er zijn verschillende aanbestedingen gedaan en contracten afgesloten. Het college heeft de raad laten weten dat de gemeente daarbij niet altijd in controle is geweest en zegt dat te betreuren.

De voorzitter: Mijnheer Spaans en mevrouw Van der Giessen. Zou u de onderonsjes willen staken? Of u moet de raadzaal daarvoor verlaten of u gaat dit debat volgen.

De heer Spaans: Neemt u mij niet kwalijk, mijnheer de voorzitter.

Mevrouw Vermeer-de Smit: De vraag spitst zich nu middels het initiatiefvoorstel toe op de vraag of het college willens en wetens zaken achter heeft gehouden. Dat is zeker niet het geval. Nu wordt geprobeerd om de gemeente in diskrediet te brengen en daar gaat mijn fractie niet in mee. Er is een lang en degelijk proces dooropen en de raad is daar voldoende bij betrokken geweest. Wethouder Snijders heeft ten tijde van de contractbesprekingen binnen de werkgroep in 2019 verschillende keren gewaarschuwd dat de kosten hoger zouden uitvallen. Bij wethouder Snijders en zijn ambtenaren is er alle medewerking en bereidwilligheid geweest om zaken te verklaren. Alle raadsleden hebben de vertrouwelijke stukken kunnen inzien. En de Aanbestedingswet is bekend. Alle partijen, dus ook de gemeente, dienen zich daaraan te houden. De conclusie van het CDA is dan ook om geen nader onderzoek te verrichten. Dit zou geen nieuwe feiten opleveren. Er is geen toegevoegde waarde. De raad heeft zich immers al uitgesproken.
Wij dachten dat het een optie zou zijn om de stukken die eerder door de raad ingezien mochten worden achter een slotje beschikbaar te stellen op iBabs. Om zo de indieners van het initiatiefvoorstel te bedienen. Maar inmiddels hebben we begrepen dat er stukken, afspraken en contracten zijn die absoluut vertrouwelijk moeten blijven. Dat begrijpen wij. En mijn fractie stelt voor om nu, zoals mijn collega Jan van Rossum vorige week al zei, het voorgestelde afvalbeleid zo snel mogelijk in te voeren en te gaan starten met een eerste proef.

De heer Voskamp: Voorzitter. Vanavond een vergadering waarvan je tevoren al weet dat dit voor de beeldvorming richting onze inwoners alleen maar onduidelijkheden geeft. Kijk maar naar de krantenkop van afgelopen weekend met de term 'afvalbende'. We krijgen geen informatie en alles blijft geheim. Volgens ons zijn alle stukken vorig jaar ook al aan de orde geweest en kan men nu alle stukken gewoon bij de griffie lezen. Daarnaast hebben we ook te maken met een Aanbestedingswet, waarin geheimhouding is bepaald. Waar gaat het om? Het

gaat om een initiatiefvoorstel tot het instellen van een onderzoekscommissie met betrekking tot het aanbesteden van het ophalen van ons afval en/of de verwerking. Wat ons betreft kan het heel simpel zijn als je je gewoon bij de harde feiten houdt van wat er speelt in de wereld van het afval. Nu wil het feit dat ik al een jaar of twintig in deze branche werk en mijn collega Witkamp nog veel meer jaren, dus enige kennis van deze branche mag ons wel toegerekend worden. Voor een juiste weergave van de feiten moeten we wel even terug in de tijd gaan. Namelijk naar 2006 tot 2009. In die jaren zijn een paar grote afvalbedrijven verkocht: AVR en Van Gansewinkel. Zij zijn samengevoegd onder een grote speler. In die periode kwamen ook grote aanbestedingscontracten op de markt, waarbij zeer scherp werd ingeschreven om het werk te krijgen of te behouden. In 2008 en 2009 was er een financiële crisis waarbij de tarieven naar een dieptepunt zakten. Sommige tarieven halveerden onder deze financiële druk. Westland heeft in die periode ook zijn contracten voor het ophalen van afval afgesloten tegen een zeer gunstig tarief. Ik heb onlangs nog een medewerker van toentertijd Van Vliet over deze periode gesproken en die gaf aan dat er een intern een hevige strijd was over het lage tarief dat men wilde schrijven, want men wilde het werk gewoon hebben. Hoe anders was de wereld in 2018/2019, toen al deze tienjarige contracten weer op de markt kwamen. Door overnames en fusies waren er nog maar een paar heel grote bedrijven op de markt, waaronder Renewi. Toen Westland in 2018 de aanbesteding op de markt zette voor het ophalen van afval, was er maar één partij die heeft ingeschreven. Dat hier een heel ander tarief werd geschreven dan tien jaar daarvoor zou voor niemand met enige kennis van deze branche een verrassing moeten zijn. Iedere gemeente of iedere overheid die in 2008 of 2009 een tienjarig contract had afgesloten voor een zeer laag tarief, kwam nu gewoon aan de beurt voor een heel ander tarief.

De heer Duijsens: Bij interruptie, mijnheer Voskamp. Weet u dan niet dat er meer inschrijvers waren in 2018? Als u de stukken allemaal gelezen hebt, dan neem ik aan dat u toch ook de nota van inlichtingen heeft gezien, de antwoordnota. Dan ziet u toch dat diverse bedrijven vragen stellen aan de gemeente. Dat is niet Renewi geweest, want Renewi stelt volgens mij geen een vraag. Bent u dan niet nieuwsgierig met uw achtergrond, kennis en grote ervaring? En ook de heer Witkamp, die volgens mij ook zelf zaken met gemeenten doet, zodat hij weet hoe het werkt. Heeft u zich niet afgevraagd waarom die anderen allemaal zijn afgehaakt? Wat is er nou gaande in 2018 dat alleen Renewi een veel te hoge prijs kon neerleggen en die andere twee of drie zeiden, bedankt?

De heer Voskamp: Als u weet hoe de afvalwereld in elkaar zit is het helemaal geen raar verhaal dat hier speelt. Het feit dat dit zo heeft kunnen gebeuren is voor een groot deel te wijten aan de organisatie in 2016 en 2017. Het is heel gewoon dat er bij dergelijke aanbestedingen een tot twee jaar voor de aanbesteding een marktconsultatie plaatsvindt om te zien hoe mogelijke partijen erin staan. Dat is hier dus niet gebeurd en wordt men geconfronteerd met één inschrijvende partij. Vanuit die marktconsultatie had je op een gegeven moment op kunnen halen welke punten in de aanbesteding neer te zetten. Dat is van belang om met meerdere partijen aan de gang te gaan. Heel vaak zie je dat het niet gebeurt. Uiteraard is dit niet leuk, maar uit eigen ervaring kan ik zeggen dat dit bij veel gemeenten zo gaat. Dan rest er nog maar één ding en dat is trachten de financiële schade te beperken. Uit eigen ervaring kan ik meegeven dat een grote buurgemeente het tarief voor sommige afvalstromen zag vervierdubbelen. Kortom, wat onze fractie betreft is een onderzoek niet nodig. Het kost veel tijd en energie van de ambtelijke organisatie, de griffie en de raad. En dat zal het tarief zeker niet doen dalen. Het belang is vooral nu lering trekken uit dergelijke aanbestedingstrajecten en tijd en energie steken in de ons voorliggende taak op het gebied van afvalinzameling en -verwerking. We kunnen nog heel lang praten over wat er toen is gebeurd. We zullen er nu geen piek op verdienen. Het is veel belangrijker om met wat we hebben door te gaan en te zorgen dat dat in de toekomst beter gaat. Zoals eerder opgemerkt zullen wij dan ook dit initiatiefvoorstel niet steunen.

De heer Zuyderwijk: Goedenavond. Ik had eigenlijk verwacht voor het leveren van de bijdragen een tot twee vragen aan de indieners te mogen stellen. Ik weet niet of dat gebruikelijk is.

De voorzitter: Dat mag u in u in uw eerste termijn doen.

De heer Zuyderwijk: O, hartstikke goed. Ik heb twee vragen en een opmerking. Afgelopen maandag was ik bij het seniorenconvent. Daar heb ik de gemeentesecretaris horen zeggen dat alle informatie die men wenst beschikbaar is. Alleen kun je sommige delen van die informatievoorziening alleen op het gemeentehuis inzien. Dat is misschien niet voor iedereen de meest fantastische werkwijze of de meest relaxte manier om dingen te onderzoeken. Maar de mogelijkheid om alle documenten te onderzoeken is er. Heb ik dat goed gehoord? Die vraag stel ik aan de heer Duijsens.

De heer Duijsens: Ik kan u zelfs bevredigen in het antwoord. Ik heb zelfs de stukken globaal bekeken. Als dat het dossier is. Het dossier bestond voor de helft uit het programma van eisen en de nota van inlichtingen.

De heer Zuyderwijk: Mijnheer de voorzitter. Ik heb mijn antwoord. Alle stukken waren inzichtelijk.

De heer Duijsens: Ja, dat zou ik ook denken als ik u was. (38.55, onverstaanbaar) helemaal niks.

De heer Zuyderwijk: Alle stukken zijn inzichtelijk.
Dan heb ik nog een vraag aan de heer Van den Berg. Hij zei ‘stijf bovenaan het lijstje’ in het kader van afval. Ik heb ook twee lijstjes. Een landelijk en provinciaal lijstje. Landelijk staan we ergens op nummer 43. In Zuid-Holland staan we qua woonlasten ergens op 12. Dus ik zou graag horen welk lijstje de heer Van den Berg heeft toegepast. Ik ken de heer Van den Berg als dat hij van de feiten is, alleen komen ze niet overeen met de feiten die ik heb.

De heer Van den Berg: Die informatie staat in het lijstje dat ook op iBabs is gepubliceerd.

De heer Zuyderwijk: Helder. Dan wil ik verder gaan met mijn inbreng. Mijnheer de voorzitter. Wij willen de opstellers danken voor het indienen van het initiatiefvoorstel. Er gaat immers toch wat tijd in zitten. We hadden niet meer op behandeling gerekend. Immers, het voorstel dateert van de raadsvergadering van 19 februari. En je zou verwachten dat we het voorstel in februari of maart zouden behandelen in een raadsvergadering als de partijen het echt belangrijk zouden vinden. Maar goed, over het initiatiefvoorstel en over de toegang van informatie voor raadsleden is al voldoende gezegd. De VVD is wel van mening dat raadsleden stukken moeten kunnen inzien, desnoods onder toezicht als dat voor de strategische positie van de gemeente beter is. En dat is op dit moment ook zo geregeld. Het voorliggende initiatiefvoorstel komt overeen met wat landelijk bekend staat als een parlementaire enquête. Een onderzoek met vergaande bevoegdheden van de onderzoekscommissie om ook ambtenaren te horen. De VVD vindt dat te ver gaan. Het proces omtrent de contractvorming is niet goed verlopen en de raad is negatief verrast. Er zijn in het proces aanbestedingsrisico’s genomen die door verkeerd risicomanagement zijn opgetreden. En zij hebben hierdoor de burger voor een financiële verrassing gezet. In de raadsvergadering van 8 oktober heeft de VVD met andere partijen dan ook gepleit voor een RKC-onderzoek inzake het uitvoeren van risicomanagement door de gemeente in het afvaldossier specifiek. Dit onderzoeksonderwerp is in een overleg met alle fractievoorzitters vastgesteld.

In de brief van 12 januari laat de commissiegriffier weten dat een van de onderwerpen voor het RKC-onderzoek het contract met Renewi inzake afvalinzameling is. Prima. Er volgt een onderzoek door een onafhankelijke commissie, gericht op de risico's en de aanbesteding. In de tweede brief van de commissiegriffier van 2 maart lezen we dat het onderzoek voor een RKC-onderzoek, het contract met Renewi inzake afvalinzameling, van de onderzoekslijst is gehaald. Dit naar aanleiding van twee fractievoorzitters in deze raad, die de onderwerpen hebben aangepast zonder de overige fractievoorzitters in te lichten of mee te nemen. Over goede communicatie gesproken. De VVD vindt dat jammer, want de RKC, het onderzoeksorgaan van de raad, was volgens ons bij uitstek het podium om het contract en de wijze van aanbesteden te bestuderen op risico's en gevolgen. De VVD is van mening dat het thuishoort in de RKC. Een onderzoekscommissie, zoals dit initiatiefvoorstel voorstelt, gaat voor de VVD te ver. Wij zullen dan ook niet met dit voorstel instemmen.

De heer Van Harmelen: Voorzitter. In deze extra raadsvergadering spreken we over een initiatiefvoorstel van Westland Verstandig, GemeenteBelang Westland en GroenLinks. Dit voorstel vraagt om het instellen van een onderzoekscommissie, die het tot stand komen van dit contract ten aanzien van het ophalen van het Westlandse afval moet onderzoeken. Het is niet de eerste keer dat we hierover spreken in een raadsvergadering. Op 8 oktober vorig jaar was er ook al een extra raadsvergadering, waarin uitvoerig is ingegaan op alle aspecten rond het aangaan van afval- en papierophaalcontracten. Ook op andere momenten is al over het afsluiten van het afvalcontract al gesproken. De wethouder c.q. het college heeft op 8 oktober het hele proces met als resultaat het afsluiten van de afvalcontracten uitgebreid en bij herhaling uitgelegd. De wethouder heeft gezegd dat het niet goed is gegaan en dat hem dat spijt.
De op 8 oktober ingediende moties van wantrouwen en afkeuring hebben het ook niet gehaald. Nu weer een extra raadsvergadering om een onderzoekscommissie in te stellen. De RKC doet onderzoek naar het afsluiten van contracten in de gemeente Westland. We krijgen daarvan binnenkort de resultaten, die ook uitgebreid besproken zullen worden. Dit biedt voor de ChristenUnie-SGP-fractie vooralsnog voldoende zekerheid om voor de toekomst te borgen dat nieuw af te sluiten contracten door de gemeente Westland zorgvuldig worden behandeld. Het nu voorliggende initiatiefvoorstel gaat er van uit dat de wethouder en het college op 8 oktober bewust zaken en informatie hebben achtergehouden. Mijn fractie gaat daarin niet mee, gezien de informatie en het debat dat op 8 oktober heeft plaatsgevonden. Wij zullen daarom het voorstel niet steunen.
Ik heb nog een andere opmerking. Ik heb ook wat onderzoek gedaan naar afvalheffingen in de ons omliggende gemeenten. Ik heb daarbij alleen gekeken naar wat in de regio Haaglanden gebeurt. Als we dan sec naar het afval kijken, dan staan wij op de zesde plaats. Dat houdt dus in dat er nog vijf gemeenten duurder dan Westland zijn als het om ophalen van afval gaat. Ik kan dat lijstje beschikbaar stellen. Dat kan iedereen ook op internet vinden.

De heer Hofland: Voorzitter. Het is denk ik een onderwerp waarover veel gesproken is. Ik ga er – misschien toepasselijk gezegd – niet te veel woorden aan vuil maken. Het voorstel dat hier ligt brengt volgens mij weer een onderwerp onder de aandacht waarover we in het verleden al veel over gesproken hebben. Daarbij is de wethouder door het stof gegaan. De vorige spreker gaf al aan dat moties van afkeuring en wantrouwen het niet hebben gehaald. Daarbij wil ik wel de kanttekening maken dat we als raad wel op een punt zijn gekomen dat oppositie en coalitie tegenover elkaar staan en dat ik niet altijd het gevoel heb dat we naar de juiste dingen kijken. Daarmee ook gelijk een oproep aan alle partijen om te kijken hoe we dat dan wel kunnen doen.
Terug naar het onderwerp. Ik heb me hierover al eerder uitgesproken en die lijn wil ik vasthouden. Wij zijn van mening dat als we met een onderzoekscommissie aan de slag gaan dat niet veel nieuws onder de zon zal brengen. De schade is geleden en het is duidelijk wat die voor gevolgen heeft gehad. Daarover hebben we lang gesproken. Gezien de grootte van

het bedrag is het het wel waard om dat eens nader onder de loep te nemen. Het niet in control zijn is wel een van de grootste smetten op deze collegeperiode. Dat is wel een van de punten waarin we het minst goed naar voren zijn gekomen.
Wij zullen instemmen met het voorstel. Tegelijkertijd weten we denk ik allemaal hoe het zal aflopen. Nou ja, goed. Dat is onze lijn die wij ook zullen blijven volgen.

De heer De Gier: Voorzitter. Als ik naar het onderzoeksvoorstel kijk, dan moet me toch een aantal dingen van het hart en heb ik een aantal vragen aan de opstellers van het initiatief. Iedereen heeft al gezegd dat het verschrikkelijk verkeerd is gegaan in het afvaldossier. Het is veel duurder geworden dan we dachten. Het kwalijkst vond ik nog dat het duurdere niet aan ons is gerapporteerd toen het contract is afgesloten, maar dat dat pas in de loop der jaren bleek bij bijstellingen van de begroting. Zelf onze accountant ontdekte dat niet, totdat we anderhalf jaar verder waren en we toen ineens met een groot tekort zaten.
We hebben de RKC het onderzoek laten doen en daarover gaan we waarschijnlijk nog apart discussiëren. Uit de tussenrapportage van de RKC blijkt dat de gemeente totaal niet in control was en dat het door de gemeenteraad vastgestelde risicomanagementbeleid totaal niet werd uitgevoerd. Dat hoeven we niet te onderzoeken, want dat heeft de RKC al gedaan. Mijn eerste vraag aan de indieners van het onderzoeksvoorstel is wat we nou eigenlijk willen onderzoeken en wat we daaruit willen krijgen. Als we dat antwoord dan krijgen, wat willen we daarmee dan doen? Als we nou weer constateren dat de wethouder fouten heeft gemaakt, gaan we dan weer een motie van wantrouwen indienen? Die is de vorige keer al geweest en die is weggestemd. Dus de wethouder wordt hier toch niet op afgerekend. Hoopt u nou dat uit het onderzoek komt dat iemand zich verrijkt heeft en dat die € 6.000.00000 ergens in zakken verdwijnen? Moet u dan niet een strafrechtelijk onderzoek vragen in plaats van dat we als fractievoorzitters in de geheime stukken gaan kijken, waaruit we vervolgens niet mogen citeren?
Wat ik wel kwalijk vind, en dat is eigenlijk ook al in de vorige discussie op 8 oktober naar voren gekomen, is dat er fouten zijn gemaakt in het programma van eisen, dat we niet hebben gesteld dat er minimaal twee aanbieders moesten zijn, dat het aanbod van Renewi nog eenzijdig is bijgesteld ten nadele van de gemeente. En zo kun je nog even doorgaan. Het zijn allemaal dingen die fout zijn gelopen. Ik zou willen dat we van het college een plan hadden gekregen hoe we nou in de toekomst dit soort fouten of risico's gaan vermijden bij nieuwe contractvormen. Maar dat kan geen onderdeel zijn van de uitkomst van dit onderzoek. Dus nogmaals is mijn vraag aan de indieners wat we nou hieruit wensen te krijgen en wat we hiermee gaan doen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we de eerste termijn hiermee gehad en gaan we beginnen met de tweede termijn.

De heer Duijsens: Dank u wel. Ik zal met de heer De Gier beginnen. Wat willen we hiermee nou bewerkstelligen? Kijk, de stukken krijgen is al een drama. Op wat Zuyderwijk daarstraks suggereerde dat de stukken er toch liggen reageer ik door te zeggen dat ik ook een paar papiertjes kan neerleggen, schots en scheef. Zo lagen ze daar bij de griffier in de kast: schots en scheef door elkaar, maar niet de goede stukken. Niet datgene wat je wilt hebben.

De heer Zuyderwijk: Ik kan me voorstellen dat de stukken er keurig gearchiveerd daar liggen. De toon door te roepen dat alles schots en scheef is en dat soort zaken voegt niets toe. De stukken zijn er, zijn in te zien. Weliswaar hier op het gemeentekantoor voor een deel. Maar die zijn gewoon klaar.

De heer Duijsens: Ja, mijnheer Zuyderwijk gaat er van uit dat we allemaal gekke Henkie zijn zoals hij misschien. Als ik stukken zie wil ik ook zien wat er ligt. Als het alleen maar een

bende papier is, waar niets in staat en de belangrijkste papieren zitten er niet bij, dan voel ik mij genaaid. En dat is de goede uitdrukking.
Ik ga verder met de heer De Gier. Wat is de bedoeling? De bedoeling is dat aan de hand van de stukken aangevuld met verklaringen....Ik heb ongeveer twintig verklaringen van ambtenaren, ex-ambtenaren, medewerkers van bedrijven die het betrof en hierbij betrokken externen. Zij zeggen dat de wijze waarop het college in 2018, 2019 gedaan heeft en waarop het college met HVC omspringt diep schandelijk is. "Jullie inwoners betalen dat." Dat zijn letterlijk hun woorden en dat zijn nu ook mijn woorden. De inwoners betalen dat. Wat willen we nu met het onderzoek? Dat we dat allemaal boven Jan zien te krijgen en dat we daarvan leren. Dat het college ziet dat de wijze waarop het omgaat met de belangen van onze burgers een volstrekt foutieve is. Als je je zo laat manipuleren. Er is een programma van eisen. Je hebt een aantal inschrijvers, drie tot vier. Vervolgens weet je het zo te manoeuvreren dat je er uiteindelijk nog maar een over hebt, namelijk degene die je al had. En die gaat je vervolgens het vel over de neus halen. Dan ben je op zijn zachtst gezegd onhandig. Dan maak je fouten en dat betekent dat je veel te veel betaalt. Of het boven Jan komen van de feiten gevolgen moet hebben, laat dat maar even. Dat is momenteel de aanvliegroute. Als dan blijkt dat collegeleden vreselijk boter op hun hoofd hebben, dan willen we toch hier in de raad weer terugkomen. Maar daar ga ik niet van uit. Dat onderzoek moet plaatsvinden. Die getuigen moeten gehoord worden. Het college is natuurlijk bang dat ambtenaren en ex-ambtenaren een boekje open doen richting de raadscommissie. Want dat voorspel ik. Dat gaat gebeuren. Of misschien niet, dan zit ik er niet. De bewoners hebben er recht op om het naadje van de kous te weten. Daar zijn die bedragen groot genoeg voor. De aanwijzingen dat het zo gegaan is, zoals ik heb gezegd, in een aantal fasen zijn er.

De heer De Gier: Ik hoor het verhaal van de heer Duijsens, waarvan ik denk dat het hetzelfde verhaal is als 8 oktober is verteld. Op basis van dat verhaal hebben we al een motie van wantrouwen gehad, die het niet haalde. Als ik hem goed begrijp is het doel van het onderzoek om deze feiten, die we op 8 oktober al wisten, nog een keer te bevestigen.

De heer Duijsens: Dat is niet juist. Het gaat erom te weten wat er precies is gebeurd. En op 8 oktober wisten we dat niet. We hebben alleen de wethouder geïnterpelleerd aan de hand van stukken die we hebben ingezien. Maar die ambtenaren, de mensen die het hebben meegemaakt, die bedrijven die zijn afgehaakt, wil ik wel eens horen. Waarom hebben die de inwoners en de gemeente in een situatie gemanoeuvreerd dat ze veel meer moesten betalen dan nodig.

De heer De Gier: Voorzitter. Een laatste interruptie als u me toestaat. Maar de heer Duijsens heeft toch al die e-mails, die hij van die mensen heeft gekregen, toch op 8 oktober al geciteerd? U wilt eigenlijk formeel bevestigd zien dat wat u toen citeerde waar is.

De heer Duijsens: Dat was het Peute-verhaal, maar niet het HVC-verhaal. Dat moet je echt aan de hand van mensen die het toen meegemaakt hebben boven water zien te krijgen. Getuigenissen zijn nodig om dat verhaal precies te krijgen en hoe het toen is gelopen. Als zelfs degene die wint mensen zegt dat het schandelijk is hoe de gemeente in zijn voordeel heeft gehandeld. Dan heb je het goed voor elkaar. Als de wethouder zegt het fout te hebben gedaan of het allemaal niet te hebben geweten, dan is dat niet voldoende. Dan vind ik gewoon dat dit college of welk college dan ook geconfronteerd moet worden met de wijze waarop het heeft gemanoeuvreerd om te kijken hoe het dat in de toekomst kan vermijden. Het college heeft iets fout gedaan. Het heeft met externen gewerkt die in huis zijn ingevlogen. Het heeft de vaste medewerkers een beetje op een zijspoor gezet. Die mochten niets meer zeggen. Zij zeiden terecht dat het gewoon niet klopt en het fout zou gaan. Dat is het leerproces dat we moeten doorlopen met het onderzoek.

Het CDA begrijpt het helemaal niet, met alle respect voor mevrouw Vermeer. Zij begint met het nieuwe afvalbeleid. Dat heeft er helemaal niets mee te maken. Het gaat over de wijze van contracteren. Dat kun je natuurlijk afdoen met vertrouwen en dat het allemaal prima is. Ik zou bijna willen zeggen dat de man met de mondkapjes van het CDA ook De Jong overhaalde.

De voorzitter: Ik stel voor dat u zich beperkt tot het onderwerp en er niet allemaal dingen bijhaalt die er niet bij horen..

Mevrouw Vermeer-de Smit: Kijk, mijnheer Duijsens, ik respecteer uw mening en werkwijze We hebben hier heel vaak over gesproken. We hebben een interpellatiedebat gehad. We hebben nu een initiatiefvoorstel voorliggen. Respecteert u mijn keuze dan ook. Ik denk niet dat de manier waarop u iedereen zwart probeert te maken één inwoner van Westland goed doet. Stop daarmee!

De heer Duijsens: Ik probeer u niet zwart te maken, maar ik probeer u duidelijk te maken dat u de plank mis slaat. Laten we wel wezen, de toeslagenaffaire is ook zo begonnen en daarbij was uw partij ook nauw betrokken. Ook andere partijen overigens. Ik wil het niet vergelijken, maar het zegt wel iets over uw houding.

De voorzitter: Mijnheer Duijsens. Ik wil u toch verzoeken om er niet alles bij te halen wat er niet bijgehaald hoeft te worden. Het gaat om de zaak rondom dit onderzoek. Beperkt u zich alsjeblieft daartoe, anders ben ik bang dat dit een heel onaangenaam debat gaat worden.

De heer Bogaard: Dat is het al.

De voorzitter: Dat is dan voor uw rekening, mijnheer Bogaard.

Mevrouw Vermeer-de Smit: Ik zie mijnheer Duijsens lachen. Ik vind het helemaal niet om te lachen. Bij u moet altijd alles en iedereen beschadigd worden. Stop daar toch eens mee. Daarmee doet u helemaal geen recht aan inwoners van Westland, niet aan kwesties en niet aan dossiers. Het is gewoon een grote show die u opvoert.

De heer Duijsens: Dat maakt u ervan. U ziet dat u het in beginsel niet eens weet waarover we het hier hebben. Laat staan over de ernst van de zaken waarover we het hebben. De inwoners buiten dit huis betalen de rekening. Zij betalen de rekening van uw college, en ook van uw houding vanavond, omdat u goedgelovig bent. U bent altijd blij en blij gestemd. U gelooft alles. U gaat er van uit dat alles klopt. Dat hebt u zelfs vanavond zo verwoord. Daarmee slaat u ook wel een keer de plank mis.

Mevrouw Vermeer-de Smit: Voorzitter. Laten we het eens omdraaien. U krijgt altijd mails van ambtenaren, ex-ambtenaren en tijdelijke ambtenaren. Hoe kan het nou toch dat wij die allemaal niet krijgen en u wel.

De heer Duijsens: Dat laat zich raden. Als er dingen in de krant staan over bepaalde zaken krijg je daar berichten over en komen mensen praten. Bij u komen ze niet en bij ons wel. Dan moet u zichzelf afvragen waarom dat niet gebeurt, zou ik zeggen.
Dan de VVD. Wat moet ik daar verder mee? Die wil ook niks. Maar dat is haar goed recht. De LPF ook niet. Waarschijnlijk is coalitiebreed de afspraak gemaakt dat we dit niet willen.

De heer Zuyderwijk: Ik vind het wel grappig. De VVD, wat moet je ermee? Ik vind dat eigenlijk wel een leuke slogan. Ik kan u ook antwoorden. We hebben een heel mooi stukje proza voorgedragen, waarin ook staat hoe wij zien hoe het gaat. En dat is gebaseerd op

harde feiten En ik noem geen namen waar ik nou op doel, om het keurig en netjes te houden maar u weet waarover het gaat. We kunnen met de VVD best goed werken.

De heer Duijsens: De heer Van Harmelen wil de discussie aangaan over de vraag of we hoog of laag op de lijst staan. Ik heb hier kengetallen van de vijftig grote gemeenten van Nederland. Westland staat daarin keurig aan de top. Amsterdam staat wat betreft het percentage stijging nog iets hoger dan Westland. De absolute bedragen zijn oranje, dat is relatief hoog en het hoogst wat mogelijk is. Dat is het lijstje van het onderzoek van de Universiteit van Groningen.

De heer Van Harmelen: Dat is wel leuk. Ik kan ook lijstjes van internet halen of samenstellen waarin alleen de grootste gemeenten staan. Ik heb sec gekeken naar afvalheffing in de omliggende gemeenten, dus de gemeenten die onder Haaglanden vallen. Nogmaals, het is helemaal niet moeilijk om lijstjes samen te stellen waarin alleen maar hoge bedragen staan.

De heer Duijsens: Je moet niet over lijstjes praten, dat ben ik helemaal met u eens. Maar je moet wel naar de vijftig grootste gemeenten kijken, want daar zitten we tussen. Dat is vergelijkingsmateriaal. Niet Midden-Delfland of gemeenten die een fractie van het aantal inwoners hebben dat wij hebben.
Mijnheer de voorzitter. Ik zal het zo doen. Als dit niet wordt aangenomen willen we iets produceren en de informatie die we hebben vergaard de wereld ingooien met de mededeling dat we het door de raad wilden laten onderzoeken. De raad wilde het niet. Mensen, oordeel zelf. Mensen die er wellicht de dupe van zijn gaan er maar over oordelen. Dat staat op mijn lijstje dat gaat gebeuren. En dat zullen we dan wel gaan publiceren.

De heer Van Koppen: Voorzitter. Ik heb even een vraag over al die stukken inzien en of het wel of niet bij de griffie moet enz. Volgens mij ligt er vanavond een voorstel voor waar je voor of tegen kunt stemmen. Het voorstel is om een commissie in te stellen. U bent zelf de initiatiefnemer en u wilt dat er zo'n onderzoekscommissie komt. Waarom moet u al uw stukken zien om te bepalen of u al dan niet die commissie wilt? U wilt toch die commissie sowieso?

De heer Duijsens: Ik had de stille hoop dat als we de goede stukken hadden en ik daaruit een aantal goede citaten zou geven, ik u over de streep zou kunnen halen. Dat is ook zo gecommuniceerd met de burgemeester en de griffier: geef ons het complete dossier, van begin tot eind en alles erop en eraan. Dan had ik gehoopt dat daar bepaalde zaken in staan die we deels al hebben en weten. Als ik die dan zou voorlezen, dat u zou zeggen dat dit te gek voor woorden is en dit nog nader uitgediept moet worden. Maar nogmaals, het college wist dat en heeft ons die mogelijkheid onthouden. Het zij zo.

De heer Van den Berg: Voorzitter. Ik wil even reageren op een aantal gemaakte opmerkingen en een mogelijk misverstand uit de weg ruimen.
In het afvaldossier is een aantal fouten gemaakt, die ik het college wil vergeven. GemeenteBelang zit ook zo in de wedstrijd dat de gemeenteraad een besluit heeft genomen over de wijze van afvalinzameling in Westland. Wij respecteren dat besluit en hebben niet de doelstelling met een onderzoek aan dat besluit te tornen. Evenmin willen wij met een onderzoek weer moties van afkeuring of wantrouwen indienen. Wij vinden dat de politieke discussie over het afvaldossier op 8 oktober is afgesloten. Waar het ons wel om gaat is dat er in de hele aanbesteding van het afvaldossier fouten worden gemaakt. Er is bijvoorbeeld verzuimd om een marktconsultatie te houden. Hebben we dat in het Westland nu zo geregeld dat een dergelijke marktconsultatie in de toekomst wel wordt gehouden bij dergelijke aanbestedingen? Hebben wet het nu dusdanig geregeld dat we in het afvaldossier en bij de aanbesteding gemaakte fouten kennen en dat deze nu niet meer gebeuren? Ik heb begrepen

dat er adviezen door derden en deskundigen zijn uitgebracht, die we hebben genegeerd. Zijn ze inderdaad genegeerd en waarom hebben we dat gedaan? En hoe voorkomen we dat dat in de toekomst gebeurt? Dus het is geen barbertje moet hangen voor ons. Het is geen politieke of strafrechtexercitie. Ik denk niet dat iemand zich hiermee heeft verrijkt. Er zijn fouten gemaakt. We hebben niet op een slimme manier aanbesteed. Hoe kunnen we voorkomen dat bij volgende aanbestedingen die fouten niet meer worden gemaakt? Dat is de enige intentie van GemeenteBelang Westland en onze mede-initiatiefnemers. Laten we onderzoeken wat er in het afvaldossier fout is gegaan. Niet om iemand te straffen, want dat hebben we gedaan. Op 8 oktober is dat afgerond. Daar komen we als GBW niet op terug. maar we willen wel erop inzetten dat dergelijke fouten niet meer worden gemaakt en de rekening niet meer bij de burgers wordt weggelegd.

De heer Spaans: Voorzitter. Het moge duidelijk zijn dat we als GroenLinks achter het beleid van de wethouder staan wat betreft afval ophalen en verwerken. Dat hebben we altijd aangegeven. Het enige punt dat we nu maken is dat ik mijn controlerende rol als raadslid wil vervullen. Ik weet dat daar stukken liggen waar ik niets over mag zeggen, maar die er wel zijn. En dat toneelstukje stel ik aan de kaak. En dat heeft niets te maken met het vigerende afvalbeleid. Voor alle duidelijkheid, dit kunt u ook als stemverklaring beschouwen.

De heer Voskamp: Volgens mij hebben we het in alle vergaderingen die we de afgelopen periode hebben gehad genoeg over de leermomenten gehad. Deze zijn benoemd. Volgens mij is ook aangegeven dat we ervan gaan leren of hebben we ervan geleerd. Welke stukken mist de heer Duijsens nu allemaal? Volgens hem lagen er maar drie A4'tjes en daarmee moest hij het doen. Dat verbaast me dan weer. Als alle stukken er waren geweest, hadden we dan niet hier gezeten? Aan de andere kant, zouden we ook uw stukken mogen zien? U roept altijd mails en brieven te krijgen, leg die dan ook op tafel als het echt zo'n bende zal zijn. Ik geloof niet dat die heel veel zullen bijdragen.
Wat betreft de tariefstijging heeft de heer Van den Berg sec genomen gelijk. Dit jaar hebben we een behoorlijke stijging gehad. Als je tien jaar lang niet verhoogt en vervolgens alle kosten uit de reserve betaalt en ook nog eens een greep uit de kas doet voor ICT is het potje leeg en heb je een probleem. Sec genomen zijn we gestegen, maar als je het lijstje van Haaglanden met woonlasten ziet, met een gemiddeld tarief van € 379,80, dan zitten we met € 366,84 helemaal niet te hoog. Rijswijk gaat naar € 468,00. Wij hebben gewoon de afgelopen jaren de prijs betaald voor wat we in de periode 2012-2018 vergeten zijn bij te passen. Zo simpel is het gewoon. Dat is gewoon een economische wet. Als je thuis je portemonnee leeg eet heb je ook een probleem. Daar zul je op moeten letten. Het is niet alleen een verwijt over de stijging van nu, het heeft ook te maken met de periode 2012 tot 2018. Als je de kast leeg eet, kom je op een gegeven moment aan de beurt. Als er vervolgens een ander college is dat wordt geconfronteerd met een andere economische wetmatigheid in de afvalwereld, dan heb je gewoon een probleem. Dan kunnen we heel hard hierover gaan roepen, maar we zullen het probleem gewoon nu moeten oplossen. Ik denk niet dat we daar onderuit komen.
Uiteraard zullen we morgen weer grote krantenkoppen en de komende weken weer allerlei advertenties zien over wat we allemaal verkeerd doen als college en coalitie. Misschien is het wel eens handig als sommige raadsleden een leergang afval en economie gaan volgen om dit dossier eens een keer goed door te spitten.

De heer De Gier: Voorzitter. De PvdA is pro gescheiden inzamelen, zoals in het afvalbeleid wordt voorgesteld. Wij hopen dat het college snel begint met de uitvoering van dit beleid met extra inzamelpunten en goede voorlichting over wat er nu precies van burgers bij de afvalscheiding verwacht wordt, wat PBD is en wat er in de groenbak moet etc. Als ik kijk naar het voorstel voor het onderzoek denk ik dat ik de zienswijze van de heer Van den Berg kan volgen. We hebben geconstateerd dat de aanbesteding nu fout is gelopen. Ik heb geen

reactie van het college gehoord welke lering het eruit trekt en hoe het die aanbestedingen in de toekomst gaat aanpakken. Als die leerpunten nou uit zo'n onderzoek moeten komen om het college handvatten te bieden om het in de toekomst anders te doen, dan moeten we maar zo'n onderzoek doen. Dus ik zal voor stemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan constateer ik dat we in twee termijnen over dit initiatiefvoorstel hebben beraadslaagd. Is er behoefte aan het afgeven van een stemverklaring? Dat is niet het geval. Dan breng ik het voorstel in stemming.
Voor het voorstel zijn de fracties van Westland Verstandig, de PvdA, GroenLinks, D66 en GemeenteBelang Westland. Tegen het voorstel zijn de fracties van het CDA, de LPF, de ChristenUnie-SGP en de VVD. Het voorstel is met 16 tegen 20 stemmen verworpen. Aldus besloten.

## 5. SLUITING

De voorzitter: Ik sluit de vergadering en wens u wel thuis (20.13 uur).

Aldus besloten door de raad in zijn openbare vergadering van 7 juli 2021,

de griffier,

A.P.M.A.F. Bergmans

de voorzitter,

B.R. Arends